

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] iniustitia sit speciale vitium? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Ad primum ergo dicendum, quòd liberalitas, etsi de suo det, tamen hoc facit, in quantum in hoc considerat propriæ virtutis bonum. Iustitia autem dat alteri quod suum est, quasi considerans bonum commune. Et propterea iustitia obseruatur ad omnes: liberalitas autem ad omnes se extendere non potest. Et iterum liberalitas, quæ de suo dat, supra iustitiam fundatur, per quam unicuique quod suum est, tribuitur.

Ad secundum dicendum, quòd magnanimitas quando superuenit iustitiæ, auget eius bonitatē: quæ tamen sine iustitia, nec virtutis rationem haberet.

Ad tertium dicendum, quòd fortitudo, etsi consistat circa difficiliora, non tamen est circa meliora, cum sit solum in bello utilis: iustitia autem & in pace & in bello, sicut & dictum est. *In co. ar.*

QVÆST. LIX.

De iniustitia, in quatuor articulos diuisa.

Inde considerandum est de iniustitia.

- D** Et circa hoc quærentur quatuor.
- ¶ Primo, utrum iniustitia sit speciale vitium?
 - ¶ Secundo, utrum iniusta agere sit proprium iniusti?
 - ¶ Tertio, utrum aliquis possit iniustum pati, volens?
 - ¶ Quarto, utrum iniustitia ex suo genere sit peccatum mortale?

ARTIC. I.

Utrum iniustitia sit vitium speciale? 330

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd iniustitia non sit vitium speciale. Dicitur enim 1. 1o. 3. Omne peccatum est iniquitas. Sed iniquitas videtur idem esse quod iniustitia: quia iustitia est æqualitas quædam. Unde iniustitia idem videtur esse quod inæqualitas, siue iniquitas. Ergo iniustitia non est speciale peccatum.

¶ 2 Præterea, Nullum speciale peccatum opponitur omnibus virtutibus. Sed iniustitia opponitur omnibus virtutibus. Nam quatum ad adulterium, op-
Sec. Sec. Vol. ij. D po-

*Sup. q. 58.
ar. 5. ad 3
& inf. q.
79. ar. 2.
ad 3.*

ponitur castitati; quantum ad homicidium, opponitur mansuetudini: & sic de alijs. Ergo iniustitia non est speciale peccatum.

¶ 3 Præterea, iniustitia iustitiæ opponitur, quæ in voluntate est. Sed omne peccatum est in voluntate, ut * Augustinus dicit, Ergo iniustitia non est speciale peccatum.

l. de duabus animabus c. 10 q. 11 20. 6.

¶ SED contra est, quod iniustitia iustitiæ opponitur. Sed iustitia est specialis virtus. Ergo iniustitia est speciale vitium.

q. 58. a. 6.

RESPONDEO dicendum, quod iniustitia est duplex. Una quidem illegalis, quæ opponitur legali iustitiæ. Et hæc quidem secundum essentiam est speciale vitium, in quantum respicit speciale obiectum, scilicet bonum commune quod contemnit. Sed quantum ad intentionem est vitium generale, quia per contemptum boni communis potest homo ad omnia peccata deduci. Sicut etiam omnia vitia in quantum repugnant bono communi, iniustitiæ habent rationem, quasi ab iniustitia deriuata: sicut & supra de iustitia * dictum est. Alio modo dicitur iniustitia secundum inæqualitatem quamdam ad alterum, prout scilicet homo vult habere plus de bonis, puta diuitijs, & honoribus: & minus de malis, puta laboribus, & damnis. Et sic iniustitia habet materiam specialem; & est particulare vitium, iustitiæ particulari oppositum.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut iustitia legalis dicitur per comparisonem ad bonum commune humanum; ita iustitia diuina dicitur per comparisonem ad bonum diuinum, cui repugnat omne peccatum: & secundum hoc, omne peccatum dicitur esse iniquitas.

Ad secundum dicendum, quod iniustitia etiam particularis opponitur indirectè omnibus virtutibus: in quantum scilicet exteriores etiam actus pertinent & ad iustitiam, & ad alias virtutes morales, licet diuersimodè, sicut supra * dictum est.

a. 9. præc. 9. q. 5.

Ad

Ad tertium dicendum, quod voluntas sicut & ratio, se extendit ad materiam totam moralem, scilicet ad passiones, & ad operationes exteriores, quæ sunt ad alterum: sed iustitia perficit voluntatem solum, secundum quod se extendit ad operationes, quæ sunt ad alterum; & similiter iniustitia.

ARTIC. II.

Utrum aliquis dicatur iniustus ex hoc, quod facit iniustum?

331

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod aliquis dicatur iniustus ex hoc, quod facit iniustum. Habitus enim specificantur per obiecta, ut ex supra * dictis patet. Sed proprium obiectum iustitiæ est iustum, & proprium obiectum iniustitiæ est iniustum. Ergo & iustus dicendus est aliquis ex hoc, quod facit iustum: & iniustus ex hoc, quod facit iniustum.

*Inf. ar. 4.
ad 14. &
5. Eth. le.
13. & Ps.
35. princ.
* 1. 2. q.
54. ar. 2.*

¶ 2 Præterea, Philosophus dicit in 5. * Ethicor. falsam esse opinionem quorundam, qui æstimant in potestate hominis esse, ut statim faciat iniustum, & quod iustus non possit minus facere iniustum, quam iniustus. Hoc autem non esset, nisi facere iniustum esset proprium iniusti. Ergo aliquis iudicandus est iniustus ex hoc, quod facit iniustum.

*c. 4. & 16
in pr. &
c. 9. d. me.
10. 3.*

¶ 3 Præterea, Eodem modo se habet omnis virtus ad proprium actum, & eadem ratio est de vitijs oppositis. Sed quicumque facit aliquid intemperatum, dicitur intemperatus. Ergo quicumque facit aliquid iniustum, dicitur iniustus.

SED contra est, quod * Philosophus dicit in 5. Ethicor. quod aliquis facit iniustum, & iniustus non est.

c. 6. 10. 5.

RESPONDEO dicendum, quod sicut obiectum iustitiæ est aliquid æquale in rebus exterioribus; ita etiam obiectum iniustitiæ est aliquid inæquale: prout scilicet alicui attribuitur plus vel minus, quam sibi competat. Ad hoc autem obiectum comparatur habitus iniustitiæ mediante proprio actu, qui vocatur iniustificatio. Potest ergo contingere, quod qui facit iniustum, non est iniustus dupliciter. Vno modo

D 2 pro-